

naar der staaer en første eller anden Prioritet; thi en saadan Canon er vel radiceret i Eiendommen, men i Handel og Bandel betragtes den ikke som et Prioritetslaan. Allerede Navnet, som det staaer Bedkommende frit for at give den Kapital, som laanes, ved at benævne den som første Prioritet, har i Opintionen Noget for sig, og hvad der kommer til at staae efter Canon; betragtes dog som første Prioritet, hvorimod, naar det er et Laan, der er optaget, om endogsaa denne Kapital kan forblive staaende i Eiendommen i Tilfælde af Salg, og Bedkommende ikke er formuende nok til at kunne udbetale den Deel af Kjøbesummen, som skal betales til Medarvingerne eller Creditorerne, denne faaer Ravn af Den, 3die og 4de Prioritet. Det er vel af et æret Medlem af Comitteen yttret, at i Tilfælde af at det skulde møde, at Omstændighederne gif tilbage for en Familie, som var i Besiddelse af en saadan Eiendom, naar den var arvefæstet, det da var mindre sandsynligt, at den kunde reddes og blive ved Eiendommen, hvorimod det var sandsynligere, at den da gif ind under det Gods, hvortil den før havde hørt; men dette kan jeg paa ingen Maaade indrømme, og jeg maa tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at jeg heller ingenlunde kan billige, hvad den ærede Taler yttrede, at, naar en Selveiergaardmand ikke kunde bestaae og svare til sine Prioriteter, gaaer Gaarden ordentligvis over til en anden Selveierbonde, som da kommer til at betale den, og det kan ikke fra Statens Side have nogen Vigtighed, om den ene eller den anden Bonde besidder Gaarden. Jeg er nu af den gammeldags Tro, at jeg anseer det for at være af Vigtighed, at saadanne Eiendomme conserveres for Familien, og at jeg ingenlunde kan finde det ligegyldigt enten for Familierne eller for Staten, om Eiendomsbesidderne sættes ud af deres Besiddelse, og Eiendommen sælges, muligt for en Spotpris; og ligesaalidt kan jeg antage det for ligegyldigt enten for Staten eller for Familierne, om disse sidste forblive i Besiddelse af Eiendommene, saalænge Omstændighederne nogenlunde tillade det. Det giver efter min Formening et Sammenhold, en Higen efter Velstand, en almindelig Tilfredshed, naar saa-

danne Forhold paa denne Maaade kunne bevarres, hvilket man gaaer glip af efter den almindelige Ytring; at det er det Samme, enten den Ene eller den Anden har Eiendommen, at, naar Staten blot faaer Sit, saa kan det være det Samme, hvorledes det ellers gaaer Familierne. Jeg maa desuden gjøre den Bemærkning, at, naar den ærede Taler har yttret, at det kunde være det samme, om den ene eller den anden Bonde besidder Gaarden, gaaer han ud fra en Forudsætning, som jeg antager i mange Tilfælde ikke vil finde Sted; thi det er ikke sagt, den gaaer fra den ene Bonde til den anden; men det er meget rimeligere, at den gaaer fra en Bonde enten til en Kjøbstadmand eller til En, som af Mangel af andre Udveie til at leve nedsætter sig paa Landet. Vi have i den sidste Tid havt mange Exempler paa, netop fordi det er vanskeligt at bane sig en Levevei, at Folk udenfor Bøndestanden tilkjøbe sig Bøndergaarde, og jeg troer, at Bøndestanden derved vil efter en kortere eller længere Tid i meget høj Grad fortrænges fra sine Eiendomme, og det anseer jeg ingenlunde for ligegyldigt og meget mindre for ønskeligt.

Naar det endvidere af den samme ærede Taler er yttret; at Arvefæste af den Grund ikke kunde attraaes, fordi den vilde lægge Hindringer i veien for Udskyfning, saa forholder dette sig heller ikke ganske rigtigt. Der kan nemlig ved Arvefæste ligesaavel betinges Ret til Udskyfning, som Selveieren upaatvibelig er i Besiddelse af en saadan Ret, undtagen forsaavidt Lovgivningen gjør Indskrænkning deri. Der er nemlig aldeles Intet i veien fra den contractmæssige Forpligtelses Side, for at stipulere en saadan Ret til Udskyfning og til en Fordeling af Arvefæsteafgiften paa de Stykker, som saaledes afhændes. At det er muligt og virkeligt, til Styrke derfor kan jeg paaberaabe mig, at i de Arvefæstebreve, og det er ikke saa ganske saa, jeg har meddeelt, er udtrykkeligt forbeholdt Arvefæsteren indenfor en vis Grænde Ret til saaledes at udstykke, og jeg veed ikke, hvorfor det ikke kunde optages og følges, og uden Tvivl følges det ogsaa af Andre. Hvis jeg ikke feiler, men jeg tør ikke med fuldkommen Bestemthed paastaae det, er der ogsaa i de Arvefæstebreve, som ere udstedte fra Grev-